

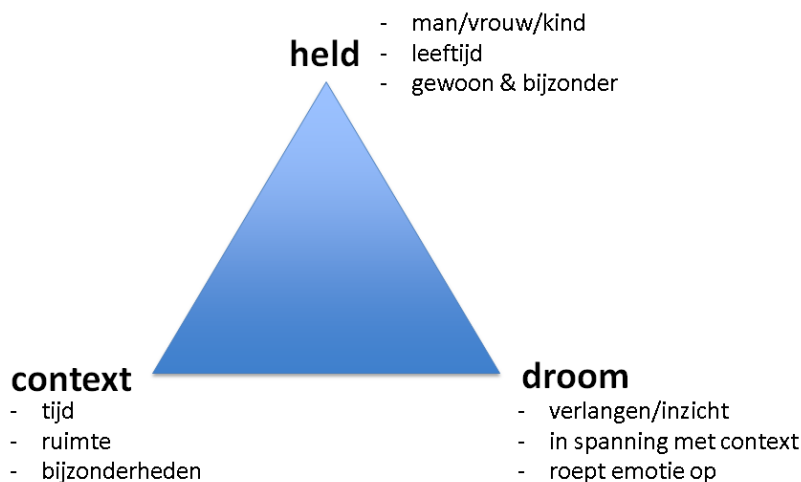

Hand-out verhalen vertellen

Held Droom Context

Intro

Met een verhaal kunt u mensen bij het project betrekken, zodat zij net zo enthousiast worden als u. Er zijn verschillende manieren om een verhaal te schrijven, maar de hierna beschreven manier zorgt voor een aantrekkelijk, genuanceerd en inspirerend verhaal en is gemakkelijk toepasbaar op een project voor ontwikkelingssamenwerking. Hiervoor maken we gebruik van drie verhaalelementen: held, context en droom.

Held

U kent vast veel helden: lokale mensen die in een vaak ingewikkelde context heel goed werk doen en een droom nastreven. Deze held is de persoon in uw verhaal die op de voorgrond staat. Bijvoorbeeld iemand van uw partnerorganisatie of van de doelgroep waar u voor werkt. U heeft vast mensen in uw hoofd die gewoon zijn, waardoor wij ons verbonden voelen met deze persoon, maar ook bijzonder. Door hun bijzondere geschiedenis en hun gedrevenheid te belichten kunt u meteen duidelijk maken waarom zij uw steun en die van anderen verdienen. Het kan een man of vrouw zijn, een kind of een oudere. Om de lezer zich met de 'held' te laten identificeren, is het belangrijk om hem of haar zo tastbaar mogelijk te beschrijven: hoe ziet zijn dagelijks leven eruit? Waar loopt hij of zij tegenaan en wat wil hij of zij veranderen? Welke droom heeft de held voor zichzelf of voor zijn of haar omgeving?

Bij helden in de letterlijke betekenis van het woord gaat het om moed (en persoonlijke transformatie). Moed is niet de afwezigheid van angst maar handelen ondanks angst. Helden laten ons eigenlijk de kracht zien die ieder van ons in zich heeft of kan hebben. Helden kunnen groot zijn of kleiner: Malala Yousafzai, het meisje dat werd neergeschoten omdat ze streed voor onderwijs en vrouwenrechten in Pakistan, is een heldin, maar een oma die haar verkrachte kleindochter in huis neemt, nadat die door haar ouders in de steek is gelaten, ook. Soms is er één held, soms zijn het er meer.

Context

Bij de context kun je denken aan de feitelijke tijd en de ruimte waarin iets zich afspeelt. Ontwikkeling heeft bovendien bijna altijd te maken met conflict of tegenstrijdige belangen. Ook die vormen de context. Zo kunt u denken aan een sloppenwijk die de overheid een doorn in het oog is, maar waar mensen op een heel innovatieve manier het beste van hun leven proberen te maken. Of een project ter bestrijding van aids, maar waar nauwelijks subsidie voor beschikbaar is. Andere, grotere thema's zijn vrouwenonderdrukking, onwetendheid, discriminatie, exclusie en natuurlijk de Millenniumdoelen. Veel van de helden dragen op hun eigen manier bij aan de Millenniumdoelen. Deze doelen zijn voor sommige Nederlanders vrij abstract, maar door te vertellen over wat iemand doet en bereikt, komen ook deze abstracte, grote doelen dichterbij.

Een handige manier om de context, ook voor uzelf als schrijver, in beeld te brengen is de DESTEP methode: wat kunt u vertellen over de Demografie, Economie, Sociale omstandigheden, Technologie, Ecologie en Politiek die een rol spelen in uw verhaal? Als je al deze factoren in kaart brengt, blijkt vaak dat de context behoorlijk complex is, zeker in ontwikkelingssamenwerking. Probeer desondanks de context in toegankelijke taal op te schrijven, zodat de lezer het ook begrijpt. Dat lukt het beste als u concreet beschrijft wat zich in een bepaalde omgeving afspeelt. Hoe ziet het dagelijks leven voor uw held en de mensen om hem heen eruit?

Droom

De droom is een verlangen en gaat over de oplossing voor kernproblemen. In de droom is de huidige context veranderd naar een betere situatie. De droom staat daarom in spanning met de context, denk aan: onwetendheid tegenover inzicht, werkloosheid tegenover vakonderwijs, uitzichtloosheid tegenover nieuwe kansen en mogelijkheden, dwang tegenover vrije keuze. Eigenlijk gaat het er in ontwikkelingssamenwerking vaak om de tegenstrijdige belangen uit de context zo te beïnvloeden dat ze rechtvaardiger worden voor groepen of personen die op dit moment het onderspit delven. Hoe werkt uw held aan zijn of haar droom?

En nu aan de slag!

Een manier om uw verhaal te beginnen is om de held te introduceren. Bijvoorbeeld de ochtend de beschrijven na het opstaan en vervolgens de rest van de dag. Zo kunt u ook de context geleidelijk aan introduceren en de medestanders (en eventuele tegenstanders) van de held. Vervolgens kunt u de droom van de held introduceren.

Belangrijke schrijftips zijn:

- Schrijf in de actieve vorm.
- Maak uw verhaal niet te lang. Zeker voor webteksten is 300 woorden al heel wat. U kunt eerst uitweiden en daarna schrappen, of zaken bondiger formuleren.
- Bedenk dat schrijven emotie is: verlies u dus niet in feitelijkheden, maar probeer zoveel mogelijk gevoel op te roepen bij de lezer. Dat lukt het beste als u ook vanuit emotie schrijft, daarom:
- Kies een held wiens verhaal u graag wil vertellen omdat hij of zij u iets doet.
- Denk aan een goede spanningsboog. Verhalen beginnen vaak klein, bijvoorbeeld met een anekdote of gebeurtenis, waaiert dan uit naar het diepere en grotere verhaal waar die anekdote of gebeurtenis symbool voor staat en komen dan weer terug bij het kleinere door een passend einde, zoals een conclusie, een vraag, een inzicht of een oplossing.

Succes!

